

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי

מתנ"ה

מארזי תכנון, ניהול והיערכות • תשע"ז
מהמינהל הפדגוגי

קדם יסודי

למנהלי המחוזות

לסגלי המפקחים במחוזות ובמטה

לגננות

משרד החינוך | ירושלים, אייר תשע"ו | מאי 2016
המינהל הפדגוגי | רחוב שבטי ישראל 34 ירושלים, מיקוד 91911, טלפון 02-560405
www.education.gov.il כתובתנו

המינהל הפדגוגי מודה לכלל השותפים שלקחו חלק בתהליך כתיבת מתנה תשע"ז. כמו כן תודות לשותפים שקראו, העירו והאירו.

ניהול תהליך כתיבת המתנה:

מירי נבון | סגנית מנהל המינהל הפדגוגי
חנה קדרון | אגף בכיר לאסטרטגיה ותכנון
תכנון התהליך והנחייה מקצועית:
אריאל לוי | סמנכ"ל בכיר ומנהל המינהל הפדגוגי
ד"ר מיכל טביבאן-מזרחי | מנהלת אגף בכיר לאסטרטגיה ותכנון

פיתוח חומרים והנחיית צוותי הכתיבה:

סימה חדד מה יפית, מנהלת אגף אי קדם יסודי וצוות האגף לחינוך קדם יסודי | המינהל הפדגוגי
אתי סאסי, מנהלת אגף אי יסודי וצוות האגף לחינוך יסודי | המינהל הפדגוגי
דסי בארי, מנהלת אגף אי על יסודי וצוות האגף לחינוך על יסודי | המינהל הפדגוגי
רחלי אברמזון, מנהלת אגף אי חינוך מיוחד וצוות האגף לחינוך מיוחד | המינהל הפדגוגי
מיכל דה האן | סגנית מנהל המינהל לחינוך דתי
הילה לנקרי מיוסט | מנהלת אגף אי תכנון וניהול וצוות אגף אי תכנון וניהול
חנה ארז, מפקחת ארצית, ממונה חינוך חברתי | מינהל חברה ונוער
ורד גורפינקל שמיר | מינהל עובדי הוראה

ריכוז החומרים ועריכת תוכן:

אורה גולדהירש, מדריכה מרכזת | אגף אי קדם יסודי
אורית צאירי, ממונה על החינוך החברתי ערכי | אגף אי יסודי
כרמן צוקרמן אולייך, ממונה פיתוח פדגוגי וארגון לימודים | אגף אי על יסודי
יעל בכר, מדריכה מרכזת | אגף אי חינוך מיוחד
חווה טורץ | מפקחת כוללת בחינוך החרדי

ניהול תהליך השינוי:

אריאל לוי, סמנכ"ל בכיר ומנהל המינהל הפדגוגי | מטרה אי
דני רוזנר, ראש מינהל חברה ונוער וד"ר אברהם ליפשיץ, מנהל מינהל החמ"ד | מטרה בי
גילה נגר, המשנה למנכ"לית | מטרה ג'
אייל רם, סמנכ"ל ומנהל מינהל עובדי הוראה | מטרה ד'

משוב על אודות המתנה ניתן לשלוח לכתובת:

המינהל הפדגוגי במשרד החינוך, דוא"ל: minhal-pedagogi-moe@education.gov.il

עריכת לשון: ציקי רדיאנו
עיצוב גראפי: סטודיו שחר שושנה

תוכן העניינים:

פתח דבר

5	דבר המנהלת הכללית
6	דבר מנהל המינהל הפדגוגי
7	דבר ראש מינהל החינוך הדתי
8	דבר מנהלת אגף א' לחינוך קדם יסודי - סימה חדד
9	דבר מנהלת אגף א' לחינוך מיוחד - רחל אברמזון
10	מבוא למתנה למנהלת הגן

פרק א: יעדי מוסדות החינוך

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

16	יעד גני 1: תכנון ויישום תהליכי הוראה-למידה מגוונים וחדשניים המפתחים והמטמיעים תפקודי לומד ואסטרטגיות למידה
18	יעד גני 2: יצירת סביבות למידה מאתגרות וגמישות בשיתוף הילדים המעודדות יוזמות של ילדים, משחק ופעילות בגן ובחצר
19	יעד גני 3: קידום הילדים לשליטה בכלל תחומי הדעת בתכניות הלימודים
21	יעד גני 4: פיתוח חשיבה מתמטית ומיצוי הפוטנציאל של כל הילדים
23	יעד גני 5: קידום שפת אם כבסיס לכלל תחומי הדעת
25	יעד גני 6: טיפוח יצירתיות ודרכי הבעה באמצעות חינוך לאמנות
27	יעד גני 7: שילוב מדיה דיגיטלית בעשייה החינוכית בגן הילדים
28	יעד גני 8: קידום החינוך המדעי טכנולוגי
29	יעד גני 9: קידום החינוך הסביבתי
31	יעד גני 10: קידום נושא המוסיקה בגן הילדים
33	יעד גני 11: קידום החינוך הגופני

מטרה ב': חיזוק החינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

34	יעד גני 12: בניית תכנית עבודה לרכישת כישורי חיים ולקידום רווחה נפשית ואקלים חינוכי מיטבי
36	יעד גני 13: ניהול תקשורת ושותפות עם הורי הילדים
37	יעד גני 14: קידום סובלנות וכבוד לתרבויות שונות
38	יעד גני 15: התנסות בפעילויות המשלבות ערכים חברתיים דמוקרטיים וערכי מורשת ייחודיים

מטרה ג': קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל

יעד גני 16: קיום קשר מעמיק עם כל ילד, איתור והענקת מענה מקצועי ודיפרנציאלי לילדים 39

מטרה ד': קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך

יעד גני 17: גיבוש ובניית אשכולות הגנים כקהילות מתפתחות 40

יעד גני 18: טיפוח ושיפור המסוגלות הקבוצתית של צוות הגן להובלת תהליכים חינוכיים 41

פרק ג': משימות שגרה, תכניות והנחיות

43 1. היערכות הגן לחירום

44 2. חינוך מיוחד משימות שגרה

- תכנית לימודים גנית בגני ילדים לחינוך מיוחד
- תכניות אישיות לילדים ברצף שירותי החינוך המיוחד בגיל הרך

דבר המנהלת הכללית - הגב' מיכל כהן

מפקחים, מנהלים, גננות וצוותי חינוך,

מטרות החינוך הממלכתי מדגישות את מחויבותה של מערכת החינוך להנחיל לתלמידיה ערכים של אהבת אדם וכיבוד זכויותיו, נאמנות למדינה ולערכיה הדמוקרטיים, כבוד למורשת ולתרבות, שמירת החוק וחירויות היסוד, סובלנות ועוד. לצד התכנים הערכיים נדרשת המערכת לבסס את ידיעות הילדים במגוון נושאים ותחומים תוך פיתוח אישיות הילדים, יצירתיותם, כישרונותיהם ומיצוי יכולתם כבני אדם החיים חיים של איכות ושל משמעות.

המתנ"ה, המהווה "תרגום" התכנית האסטרטגית לשפת המעשה, היא נדבך נוסף של רצף שתחילתו במטרות החינוך, המשכו בתכנית האסטרטגית ובמתנ"ה וסופו במתרחש בין כותלי המוסד החינוכי. המטרות, היעדים, המשימות המומלצות והתפוקות במסמך המתנ"ה משקפים את אופן יישום מטרות החינוך במעשה היום-יום בבתי הספר ובגני הילדים.

תפקיד המתנ"ה, מארז תכנון, ניהול והיערכות, כפי שבא לידי ביטוי ב-6 השנים בהן הוא מופץ בקרב מוסדות החינוך, הוא בראש וראשונה לשמש כלי תכנוני, תהליכי יעיל וידידותי עבור המשתמש. הוא מכיל המלצות, הפניות לכלים ולמאמרים, פריסה שקופה של משאבים באמצעותם ניתן לתכנן, לנהל ולהיערך לשנת הלימודים. לצד זאת, תפקידו לשקף בפני מוסדות החינוך את התהליכים, המגמות, התפיסות, הציפיות מעבודת צוותי החינוך.

התכנית האסטרטגית של תשע"ז, המובאת להלן, שומרת על ההמשכיות והרצף, אך היא גם כוללת התאמות נדרשות לתוספות החדשות:

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות.

מטרה ב': חיזוק החינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים וערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות.

מטרה ג': קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל.

מטרה ד': קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך.

בנוסף למפורט לעיל נוספו גם התכנית לקידום המדעים בדגש על לימודי המתמטיקה, התכנית לחיזוק החינוך בגילאים הצעירים וכן נושא שוויון ההזדמנויות וצמצום הפערים. לצד זאת, אנו ממשיכים להעמיק את מימדי הלמידה המשמעותית ובתוכה נושאי תפקודי הלומד, תהליכי ההוראה-למידה-הערכה ומתקדמים בהתמדה בתחומי החינוך הערכי-חברתי-רגשי.

שמחנו ללמוד כי בשנה הקודמת חלה התקדמות מרשימה בהובלת הנושא הפדגוגי על ידי צוותי החינוך. זכינו לראות מוסדות חינוך רבים המקיימים הלכה למעשה למידה משמעותית באמצעות שימוש בדרכי הוראה והערכה מגוונות, יצירתיות, פיתוח מקצועי מותאם ומתן אוטונומיה תוך הקפדה על איכות ומצוינות. זכינו לראות מורים וגננות המקפידים על תשומת לב מרובה להיבטים הפסיכו-דידקטיים של עבודתם ובכך תורמים לרווחתם הנפשית של תלמידיהם. בהיבט החברתי-ערכי ניכר היה כי ילדים רבים קיימו פעילות התנדבותית משמעותית בחברה. פעילותם העצימה אותם וקידמה את מעורבותם החברתית והאזרחית.

אני מבקשת להודות לכם, עובדי מערכת החינוך על העבודה המסורה, החותרת בהתמדה למצוינות ללא פשרות. אני מבקשת שוב להזמין אתכם לדיאלוג מתמיד עם מטה משרד החינוך שישמח לקבל היזון חוזר, רעיונות ותכניות מהשטח.

בנוסף, אבקש לברך את אנשי המינהל הפדגוגי על הובלה, תכנון וגיבוש מארז המתנ"ה יחד עם אגף התכנון. תודה לכלל השותפים הנוספים שלקחו חלק בכתיבת המתנ"ה.

בברכת הצלחה,

מיכל כהן

דבר מנהל המינהל הפדגוגי

מנהלי מחוזות, מפקחים, מנהלים, גננות,

מעשה החינוך, הלמידה וההוראה, נוגע בזירות רבות של חיי התלמיד ומוריו כפרטים וכחברה: במימוש העצמי, ביצירתיותם, בעולמם הערכי, החברתי, הרגשי, בתרומתם לחברה הסובבת, באופן מימוש אזרחותם, ביכולתם לכלול את האחר ולהכילו.

הלמידה המשמעותית, מעצם הווייתה, מכוונת לדבריו של הפילוסוף ואיש החינוך, ג'ון דיואי, המבקש לראות בחינוך נטייה ללמוד מן החיים עצמם. למידה משמעותית מבקשת לזמן עבור התלמיד ומוריו התבוננות מעמיקה בחיים, חקירתם תוך עמידה על טיבם, למידה מהתנסות במורכבותם תוך פיתוח יכולת השתלבות ומעורבות במעמקיהם ותרומה לקידום לרווחת בני האדם

על מנת לממש תהליכי למידה והוראה משמעותיים יש להקפיד ולראות את חשיבותה של התכנית האסטרטגית המעודכנת והמשתמע ממנה.

כדי לאפשר התפתחות וקידום המטרות המצופות, כפי שהן מוצאות את ביטויין בתכנית האסטרטגית, נדרש תהליך הצבת מטרות ויעדים, תכנון לטווח קצר ולטווח ארוך, למידה הנסמכת על נתונים, הפקת לקחים, גזירת משימות ופעולות.

המתנ"ה הנגזרת מהתכנית האסטרטגית, מסייעת בידי מוסדות החינוך לקדם מהלך מושכל ומובנה של בניית תכנית עבודה התואמת את רוח המוסד החינוכי, חזונו ותרבותו הארגונית, בהלימה למדיניות משרד החינוך ולמטרותיו.

במתנ"ה לתשע"ז חלו מספר שינויים מבניים שיכולים להצביע על תפיסת מערכת החינוך על כל גווניה וייחודיותה כמערכת אחת, בעלת ריבוי פנים:

א. נקבעו תוצאות מצופות, משימות ותפוקות **משותפות לכל תלמידי ישראל**. לצד זאת נשמרה ההקפדה על מתן ביטוי ולגיטימציה לדגשים ייחודיים של מגזרים שונים.

ב. בוטלה החלוקה לפרקים נפרדים של החינוך ה"רגיל" והחינוך המיוחד; בדומה לנכתב בסעיף הקודם נקבעו תוצאות מצופות, משימות ותפוקות **משותפות לכולם, כמסר של השתלבות הדדית**. לצד זאת נשמרה ההקפדה על מתן ביטוי לצרכים הייחודיים של תלמידי החינוך המיוחד.

ג. הוענקה חשיבה מחודשת לתהליכים במוסד החינוכי.

במתנ"ה ניתן ביטוי ל"אבנים הגדולות" ולתכניות הייחודיות שבהן עסוקים מוסדות החינוך לצד המשימות השוטפות ומשימות השגרה. מגוון הכלים והתכניות המוצגים במתנ"ה שפותחו במטה משרד החינוך ובמחוזות, משקפים עשייה מרובה המתרחשת במטה ובשטח.

חלק מהתכניות המוצגות במתנ"ה הן תוצר של למידה מהנעשה במוסדות חינוך פורצי דרך המובילים פדגוגיה ועשייה משמעותיות וחדשניות. לפיכך נודה על המשך הפרייה הדדית בין המטה לשדה בבחינת "מכל מלמדי השכלתי".

לסיום אבקש להודות לאנשי המינהל הפדגוגי ולאגף התכנון והאסטרטגיה על עקביותם והתמדתם בתכלול המתנ"ה ובעיקר לגבי מירי נבון, סגנית מנהל המינהל הפדגוגי, שניהלה תהליך זה. תודה לכל שותפינו במטה ובמחוזות שתמו למהלך זה.

ברכת הצלחה לילדים ולכל העושים במלאכה.

בברכה,

אריאל לוי

דבר ראש מנהל מינהל החינוך הדתי

במסגרת התכנית השנתית, הציב לעצמו החמ"ד מספר משימות נוספות הנגזרות מן היעדים ונכללות כולם בתפיסה של "בית חינוך כמשפחה".

"בית חינוך כמשפחה" הוא מטרת על המכוונת להטמעת אורח חיים המממש את תפיסת בית החינוך כמסגרת המחויבת לתלמידיה – כבנים.

"בית חינוך כמשפחה" מחבר את כל בני המשפחה – את הצוות החינוכי, את אנשי המשק והעובדים, את ההורים, והבוגרים של בית החינוך, כי בית לא עוזבים...

"בית חינוך כמשפחה" – נועד לטפח בתי חינוך בהם האקלים ואורחות החיים יושתתו על ערכי המשפחה המיטבית כמטאפורה וכדגם למעשה החינוכי.

להלן המשימות העיקריות של החמ"ד הנמצאות בזיקה ליעדים של כלל מערכת החינוך:

א. דגשי החמ"ד במסגרת יעד א – קידום למידה משמעותית שתוביל להישגים לימודיים מימוש עצמי ומצינות

- ללמוד וללמד
- מיצוי סגולותיו של התלמיד
- מפתח ה"ל"ב מתוך אמונה (במסגרת התכנית המתואמת)
- "חמ"ד של תעודה"

ב. דגשי החמ"ד במסגרת יעד ב – חיזוק החינוך למצינות ערכית ואזרחית

- פיתוח זהות דתית לאומית
- חמ"ד וקהילה
- דיאלוג מיטבי
- חמ"ד של חופש

ג. דגשי החמ"ד במסגרת יעד ג – חיזוק מעמדו ויכולתו של החינוך הציבורי

- "והעמידו ילדים הרבה"
- "לכל אדם ישנה"
- אחדות, השתייכות וחסד
- מוגנות ובטיחות, סביבת איכות
- קידום אקלים מיטבי (במסגרת התכנית המתואמת)

הרב זצ"ל כתב: "ידיעה ברורה מחוללת את הרצון. גבורת הרצון מחוללת את היכולת..."
ידיעת היעד והמשימה באופן ברור כשכל הצוות החינוכי והמנהלי שותפים לכך, משפיעה על הרצון ועל הלך הרוח של המשפחה כולה.

בתפילה גדולה ובענווה ניגש למלאכת קודש זו.

ברכת הצלחה רבה בעבודת הקודש,

אברהם

דבר מנהלת האגף לחינוך קדם יסודי

מפקחות, גננות וצוותים חינוכיים בגני הילדים,

לקראת שנת הלימודים תשע"ז מוגש לכן מארז המתנ"ה – התכנון, הניהול וההיערכות – כמדי שנה והפעם אחד היעדים מציב בפנינו התייחסות ייחודית לגילאים הצעירים. יעד זה יוביל אותנו להתבוננות מחודשת בעבודתנו, לחיפוש דרכים לקידום ילדים לדרישות החיים במאה ה-21 שיושתתו על היכולת לעבוד בסביבה משתנה, על יצירתיות, על אינטליגנציה רגשית ועל עבודת צוות

מערכת החינוך רואה ביעד של למידה משמעותית לאורך הרצף החינוכי יעד מתמשך ומרכזי שמטרתו לפתח את כושר החשיבה של ילדים ואת היצירה והלימוד העצמי ולכוון את הלומדים לצמיחה אישית ולמעורבות חברתית.

גן הילדים פותח כר נרחב של אפשרויות לקידום יעד זה בהיותו מסגרת חינוכית בעלת מרחב התפתחותי משמעותי העונה על צורכי הילדים והתורמת לגיבוש אישיותם בהווה ובעתיד.

רפורמת "הסייעת השנייה" על כל רכיביה מוסיפה ממד חדש לתהליך החינוכי בגן הילדים: היא מאפשרת לצוותים החינוכיים להרחיב ולהעמיק קשר אישי עם כל אחד מן הילדים, לחזק אצל הילדים דימוי עצמי חיובי ותחושת מסוגלות. אשכולות הגנים הגיאוגרפיים בהובלת הגננות המובילות מקדמים את הצוותים החינוכיים לשיתוף פעולה וללמידה הדדית המפרה את צוותי החינוך ובעקבות זאת מקדמת את הילדים בגנים.

במארז המתנ"ה של השנה הודגשה חשיבות השותפות של הילדים בבחירת תכנים, פעילויות והתנסויותיהם בסביבה, הודגש המרחב הפיזי והסביבה המגוונת באביזרים ובתכנים המאפשרים להם לשאול שאלות, לעבד את המידע שהם רוכשים ולהתפתח בכל התחומים: החברתי-רגשי, התקשורתי-שפתי, התחושתית-תנועתית והקוגניטיבי. כל תחומי ההתפתחות משפיעים זה על זה ומושפעים זה מזה והלמידה המתרחשת בגן באופן פרטני וקבוצתי מבטיחה יצירה והנאה. המשימות המומלצות ביעדים השונים פותחות מרחב ליצירתיות שלכם, צוותים חינוכיים, ומאפשרות לכם לפתח יוזמות חדשניות ופעילויות המשמעותיות לכם ולקהילה שאליה מושתתת הגן שבו אתן עובדות.

המארז מציג בפניכם את מקצועות הליבה: כישורי חיים, חינוך גופני, תשתית לקראת קריאה וכתביה, מדע וטכנולוגיה, מתמטיקה, אמנויות, מקרא, תרבות מורשת ומסורת. המטרות, כמו גם התוצרים המצופים והתפוקות, מדגישות את הכישורים האישיים, הרגשיים והחברתיים שיפתח כל ילד, את קידום תהליכי החשיבה והתקשורת שלו, את הרגלי העבודה ואת חדות הלמידה.

קידום אקלים גן מיטבי מהווה בסיס להובלת התהליכים החינוכיים של הגן, והוא שזור כחוט השני בסדר היום של הגן ובעשייה החינוכית. צוות הגן מהווה מודל עבור הילדים ויפעל ליצירת סביבה גנית עשירה בגירויים ובחוויות, סביבה המזמנת בחירה והמקדמת יחסים בין אישיים המושתתים על כבוד ועל קבלת שונות. תודגש סובלנות כערך מרכזי המבטיח חיים של כבוד לזולת.

המארז מבנה עבודת צוות בתוך כל גן ובאשכולות גנים גיאוגרפיים. הדבר מקדם דיאלוג רציף בין גננות בליווי הפיקוח על הגנים, הגננות המובילות והמדריכות הפדגוגיות בהקשר לדרכי העבודה ולבחירת משימות ייחודיות.

אני רואה בכם, צוותי החינוך, שותפים לדרך בקידום, בהרחבה ובהעמקת התהליכים החינוכיים המדגישים למידה משמעותית, שיתופי פעולה וביסוס אקלים מיטבי.

אני מאחלת לכולכם הצלחה בחינוך דור העתיד ותחושת סיפוק מעמידתכם באתגרים החינוכיים שאתם מציבים בפניכם. אני רואה חשיבות בעבודתכם המקצועית ובתרומתכם הייחודית והמשמעותית לקידום החינוך בגיל הרך.

בברכה,

סימה חדד

מנהלת אגף אי' לחינוך קדם יסודי

דבר מנהלת אגף א' לחינוך מיוחד

אנשי חינוך יקרים,

העשייה החינוכית-פדגוגית בחינוך המיוחד מתקיימת בהלימה מרבית לתכניות לימודים ולמגמות בחינוך הרגיל תוך התאמתן למאפייניהם האישיים של הלומדים, לצד קידום השתלבותם הלימודית והחברתית. כביטוי לתפיסה זו מפורטות המשימות הייחודיות ללומדים עם צרכים מיוחדים בהמשך למשימות המקבילות לחינוך הרגיל ולא בפרק נפרד.

המשימות והפעולות הייחודיות הן השלמה לאלו המוצגות לחינוך הרגיל. עיון מעמיק בכלל המשימות יאפשר תכנון מושכל של תהליכי העבודה והכוונה של לומדים בכל רמות התפקוד למיצוי כישוריהם.

המשימות מתייחסות להוראת מקצועות הלימוד ולנושאים ייחודיים בחינוך המיוחד תוך התייחסות מכבדת לגילו הכרונולוגי של הלומד על אף מגבלותיו ותוך קידום קשרים עם לומדים מהחינוך הרגיל ומעורבות חברתית בקהילה.

המשימות מתייחסות לכל רצף השירותים לילדים עם צרכים מיוחדים – השתלבות בכיתה הרגילה, כיתת חינוך מיוחד בבית ספר רגיל ובית ספר לחינוך מיוחד.

אנו רואים אתגר גדול בהעלאת רף הציפיות ובקידום הילדים בכל הלקויות ורמות התפקוד בהתאם לנקודות החוזק שלהם ולצורכיהם הייחודיים מתוך אמונה ביכולתו של כל תלמיד להתקדם ולהצליח.

לצוותים החינוכיים והטיפוליים אחריות להעניק ללומדים מענה מקצועי מותאם בהיבט הלימודי, החברתי והרגשי, ברמה האישית והקבוצתית כאחת, תוך תכנון מיטבי של המעבר מבית הספר לחיים בקהילה.

להורים המלווים את ילדיהם והמתמודדים עם סוגיות מורכבות שונות, מקום משמעותי. השיח עמם ויצירת שיתופי הפעולה הכרחיים לקידום העבודה החינוכית.

צוות האגף לחינוך מיוחד עומד לרשותכם לקידום המשימות החינוכיות והאתגרים הניצבים בפנינו.

בברכת הצלחה,
רחלי אברמזון
וצוות אגף א' לחינוך מיוחד

מבוא למתנ"ה למנהלת הגן

רקע

1. מסמך המתנ"ה מציג יעדים למוסדות חינוך שגובשו בתהליך משתף עם מנהלי מוסדות חינוך, נציגי מחוזות ומטה משרד החינוך. היעדים מציגים את מגוון העשייה הנדרשת בגני הילדים לצורך קידום העשייה החינוכית וכנגזרת ממדיניות משרד החינוך כמפורט בתכנית האסטרטגית.
2. מסמך זה מהווה תשתית לתהליך תכנון אשר יסייע למוסד חינוכי להבהיר לעצמו את תמונת העתיד אליה הוא שואף ואת הדרך בה הוא מתכוון לפעול כדי להגיע אליה בצורה המיטבית.
3. אנו רואים חשיבות רבה בדרך ניהול התהליך: תהליך משתף, קבלת החלטות מבוססת נתונים, מיקוד ותעדוף ותהליך הערכה ומדידה לאורך השנה שמאפשר למידה ושיפור מתמיד.
4. כלל אצבע הוא שיעדי המוסד החינוכי הינם רב שנתיים, על כן למעט מקרים חריגים היעדים שנבחרו בשנה שעברה ימשיכו להיות יעדי המוסד החינוכי גם בשנה הבאה.
5. לגן תהיה תכנית עבודה אחת אשר תוצג בפני המפקח הכולל ובפני גורמים רלוונטיים נוספים.
6. לחינוך הקדם יסודי נקבע יעד מחייב אחד: לתכנן וליישם תהליכי הוראה-למידה מגוונים וחדשניים המפתחים והמטמיעים תפקודי לומד.
7. מנהלת הגן תנהל תהליך של מיפוי נתונים והערכת מצב בהתאם לצרכים ולאור היעדים המפורטים במסמך המתנ"ה.
8. בהתאם לתהליך הערכת המצב תבחר מנהלת הגן יעדים מוסדיים נוספים שיעמדו בליבת תכנית העבודה. תהליך הבחירה יכלול התייחסות והנמקה לבחירה. אין זה אומר שהיעדים שלא נבחרו אינם מבוצעים כמעשה שגרה בגן, אלא שאין הם בליבת תכנית העבודה השנתית.
9. מנהלת הגן תוכל להוסיף יעדים נוספים על פי שיקול דעתה ועל-פי צורכי הגן.
10. מכל יעד גני ייגזרו משימות אשר להן יוקצו משאבים, יוגדר לוח זמנים וייקבעו הגורמים האחראים לביצוען.

מתנ"ה

פרק א' מבט על התכנית האסטרטגית

מבט על התכנית האסטרטגית

היעדים האסטרטגיים:

מטרה א'

קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמציאות

יעד 1:

קידום הישגים לימודיים בדגש על פיתוח תפקודי לומד המותאמים למאה ה-21

יעד 2:

קידום החינוך המדעי, טכנולוגי ומקצועי ופיתוח עתודותיו בדגש על המתמטיקה

יעד 3:

המשך התאמת ההוראה, תכניות הלימודים, סביבות הלמידה ומתווי ההערכה והמדידה ללמידה משמעותית

מטרה ב'

חיזוק החינוך לערכים יהודיים, ציוניים ודמוקרטיים ולערכי מורשת ייחודיים ברוח מגילת העצמאות

יעד 4:

טיפוח זהות וערכי מורשת ייחודיים בתוך מרחב חיים משותף בחברה הישראלית על גווניה, במדינה יהודית, דמוקרטית וציונית ברוח מגילת העצמאות

יעד 5:

העמקת החינוך הרגשי, הערכי והחברתי וקידום מעורבות אישית וחברתית

יעד 6:

טיפוח אקלים מיטבי לחיזוק החוסן והצמיחה האישית ולקידום סובלנות והכלת האחר

יעד 7:

קידום תפיסה הוליסטית ורצף חינוכי סביב היממה ובין מגוון מסגרות החינוך

מטרה ג'

קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל

יעד 8:

קידום חינוך איכותי בפריפריה הגיאוגרפית ובקרב אוכלוסיות ייחודיות

יעד 9:

קידום חינוך איכותי בגילאים הצעירים

יעד 10:

מתן מענה חינוכי וארגוני שיאפשר הכלתם של ילדים מזרמי חינוך מגוונים במסגרת החינוך הציבורי

מטרה ד'

קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיביות במערכת החינוך

יעד 11:

חיזוק המנהיגות החינוכית ופיתוח ההון האנושי במרכזים המורים בישראל

יעד 12:

ביסוס אוטונומיה פדגוגית, ניהולית ותקציבית במוסדות החינוך והתאמת הרגולציה

יעד 13:

ביסוסו של משרד החינוך כארגון המקדם ערכים של מציאות ניהולית ושירות בשילוב טכנולוגיות מתקדמות

תוצאות רצויות:

ברמת התלמיד, ברמת הצוות החינוכי וברמת המוסד החינוכי

"תוצאות רצויות" - התלמיד

1. רואה בהשכלה ערך, רחב אופקים ובעל בסיס ידע בתחומי הדעת הנלמדים ובמושגי יסוד תרבותיים והיסטוריים
2. מתנסה בכלל תפקודי הלמידה המותאמים למאה ה-21 ומציג שיפור משמעותי בלפחות שלושה מהם (ראו מסמך אבני דרך בלמידה משמעותית, אוגוסט 2014)
 - **תפקוד קוגניטיבי**
 - ← הבנה ויישום הנלמד
 - ← חשיבה ביקורתית
 - ← חשיבה יצירתית
 - **תפקוד בין אישי**
 - ← עבודה בצוות
 - ← ניהול שיח מכבד ומקדם
 - ← מעורבות חברתית
 - **תפקוד מטה קוגניטיבי**
 - ← חשיבה על החשיבה
 - **תפקוד תוך אישי**
 - ← מסוגלות
 - ← מוטיבציה
 - **תפקוד הכוונה עצמית בלמידה**
 - ← הכוונה עצמית בלמידה וניהולה
 - **תפקוד בהיבט החושי תנועתי**
 - ← תפקוד חושי תנועתי
3. בעל יכולת שיפוט מוסרי ותפיסה ערכית-אזרחית פעילה ומגובשת המחוברת לארץ, למורשת, למדינה יהודית ודמוקרטית ומתבססת על מחויבות לערכי מגילת העצמאות (גיבוש זהות עצמית המבוססת על מאפייני כל מגזר)
4. משפר את יכולתו לנהל קשרים בין אישיים, להכיל שונות, לעבוד בקבוצה ולנהוג בכבוד ובנימוס כלפי האחר
5. בעל תחושת מסוגלות עצמית, יכולת לזוויסות התנהגויות ורגשות ופועל מתוך מודעות לנקודות החוזק והתורפה שלו
6. מממש כישוריו והישגיו הלימודיים והחברתיים בצורה מיטבית
7. חדר תחושת סיפוק ושייכות חברתית ואקדמית למוסד החינוכי ורואה בו מקום הנותן מענה הוליסטי ומותאם לצרכיו המגוונים ומשמעות לחייו

"תוצאות רצויות" - צוות החינוך

8. מרגיש משמעותי, משפיע, מעורר השראה בקרב ילדי הגן ומהווה דוגמה
9. חש שותף לתפיסת הלמידה המשמעותית, שולט ברכיביה ועושה בה שימוש
10. מומחה בתחומי הדעת ובפדגוגיה גנרית, מחויב להתפתחותו המקצועית המתמקדת בשיפור הובלת התהליכים החינוכיים ותהליכי הוראה אפקטיביים המותאמים לילדים
11. מטפח סביבה לימודית דינמית, מאתגרת אינטלקטואלית ומסקרנת תוך שילוב טכנולוגיות מתקדמות
12. מאמין ביכולותיהם של הילדים ולוקח אחריות אישית לקידום כפרטים וכקבוצה, תוך קיום קשר משמעותי ודיאלוג מתמיד עם הילדים
13. מחנך לערכים דמוקרטיים, יהודים והומניסטים ומחזק את הזיקה לארץ, למורשת ולמדינה (בהתאמה למאפייני כל מגזר)
14. מקדם יוזמות ומעודד ילדים להשתתפות פעילה בחיי הגן והקהילה
15. מזדהה, מחויב ומרגיש שייך ושבע רצון במערכת החינוך ובמוסד החינוכי בו הוא מועסק

"תוצאות רצויות" - המוסד החינוכי

16. בעל חזון, ערכים מנחים ותכנית עבודה רב-שנתית וקובעת שגרות וסדירויות בתחום ההוראה, הלמידה וההערכה המשקפים תרבות של ניהול אוטונומי
17. מצמיח מנהיגות, מסוגלות ושיפור מתמיד בקרב צוות החינוך בעזרת תרבות ארגונית מתאימה, מתן אמון במורים ושיתופם בהחלטות המרכזיות
18. מקיים תרבות של למידה והתפתחות הכוללת פיתוח מקצועי מגוון ואיכותי, פיתוח תפיסות פדגוגיות חדשניות ותהליכי הערכה עצמית אודות איכות התהליכים החינוכיים
19. משלב מגוון מרחבי למידה פיסיים ווירטואליים המאפשרים למידה משמעותית
20. מעניק מענה דיפרנציאלי ומיטבי לכל ילד על פי צרכיו ומקדם שוויון הזדמנויות תוך קיום תהליכי איתור, טיפול ומעקב אחר ההתקדמות
21. מקיים דיאלוג רגשי וערכי פתוח במרחב הגני, המתבסס על סדירויות תומכות קבועות
22. פועל לשפור אקלים הגן בהיבטים של קשרי צוות חינוכי, ילדים והורים, תחושת שייכות, תחושת מוגנות ומניעת אלימות, תוך קיום תכניות תומכות וניטור תוצאותיהן
23. מקדם, מעודד ומאפשר מעורבות ויוזמות של ילדים, הורים וצוות חינוכי, כך שיוכלו לקחת חלק משמעותי בתכנון מימוש יעדיו ומשימותיו
24. מקיים קשר עם חברות האשכול והקהילה ליצירת ראייה הוליסטית ורצף חינוכי

פרק ב' יעדי מוסדות החינוך

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

יעד גני 1: תכנון ויישום תהליכי הוראה-למידה מגוונים וחדשניים המפתחים והמטמיעים תפקודי לומד ואסטרטגיות למידה

תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגננת)

- * מממש את כישוריו והישגיו הלימודיים והחברתיים בצורה מיטבית
- * מתנסה בכלל תפקודי הלמידה המותאמים למאה ה-21 ומציג שיפור משמעותי בשלושה מהם לפחות
- * חש שותף לתפיסת הלמידה המשמעותית, שולט ברכיביה ועושה בה שימוש

משימות מומלצות (ברמת הגננת)

1. לבנות תכנית עבודה הכוללת תהליכי הוראה למידה מגוונים, תוך הדגשת גמישות פדגוגית
2. להרחיב את ההתנסויות החווייתיות המגבירות סקרנות והמפתחות תפקודי לומד על פי בחירת הגננת
3. להעריך תהליכי למידה באמצעות תצפיות ולשנות תהליכים בהתאם לצורכי הילדים
4. לשלב תהליכים חברתיים וביטויים רגשיים בפעילויות השונות
5. לתווך לתחושת מסוגלות והשתייכות באמצעות הגברת תרומת כל ילד לפעילויות הגן

חינוך מיוחד

6. לגבש מגוון דרכים לקידום כלל תפקודי הלומד בקרב ילדים בכל רמות התפקוד על פי שיקול דעת מקצועי

תפוקות

1. תכנית עבודה הכוללת תהליכים, התנסויות ומרחבים בתוך הגן ומחוצה לו
2. הגננת תעבוד בקבוצות קטנות פעמיים ביום במגוון התנסויות חווייתיות
3. ארגון סביבה חינוכית המאפשרת פעילויות מגוונות בו זמנית
4. ביטוי רגשי של הילדים במגוון דרכי הבעה

חינוך מיוחד

5. שיתוף הצוות, הילד (במידת האפשר) והוריו בכל תכנית אישית.

המשך // יעד גני 1:

תכנון ויישום תהליכי הוראה-למידה מגוונים וחדשניים הממתחים והמטמיעים תפקודי לומד ואסטרטגיות למידה

חומרים וכלים

- [עשייה חינוכית בגן הילדים - קווים מנחים לצוות החינוכי](#)
- [لعمل في رياض الأطفال لخطوط الموجهة للطايم التربوي](#)
- [עלון מקוון לגננות - نشرة إلكترونية للمربيات](#)
- [עלון מקוון לגננות - نشرة إلكترونية للمربيات](#)
- ["מגן ועד אילת" - מסלולים אל למידה משמעותית](#)
- [מסלולים ללמידה משמעותית בגני הילדים - אוסף פעילויות להעמקת החוויה הלימודית](#)
- [חינוך מיוחד: אתר האגף - מסמך תכנון פדגוגי בחינוך המיוחד במישורים: בית ספרי, כיתתי, גני ואישי](#)

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

יעד גני 2: יצירת סביבות למידה מאתגרות וגמישות בשיתוף הילדים המעודדות יוזמות של ילדים, משחק ופעילות בגן ובחצר

תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגננת)

- * מתנסה בכלל תפקודי הלמידה המותאמים למאה ה-21 ומציג שיפור משמעותי בשלושה מהם לפחות
- * מממש כישוריו והישגיו הלימודיים והחברתיים בצורה מיטבית
- * מטפח סביבה לימודית דינמית, מאתגרת אינטלקטואלית ומסקרנת תוך שילוב טכנולוגיות מתקדמות

משימות מומלצות (ברמת הגננת)

1. ליצור סביבות למידה מגוונות בשיתוף הילדים
2. למפות את יכולות הלומדים כבסיס לבניית תכנית עבודה גנית
3. לבנות תכנית עבודה אישית, קבוצתית, כיתתית בהתבסס על המיפויים השונים של ילדי הגן
4. לנקוט גמישות ולערוך שינויים בסביבות ובתהליכים החינוכיים בהתאמה לצרכים משתנים

תפוקות

- תכנית עבודה הכוללת את תכניות הלימודים
- סביבת הפעילות של הגן תכיל אזורי משחק ויצירה כחלק מיישום תכניות הלימודים
- מיפוי היכולות של הילדים באמצעות תצפיות, עבודות ילדים ומבטים/איטלאלאת'
- בניית מרחבים וסביבות בשיתוף הילדים

חומרים וכלים

- [תכניות לימודים לחינוך הקדם יסודי](#)
- [قائمة المناهج للتعليم ما قبل الابتدائي](#)
- [עשייה חינוכית בגן הילדים - קווים מנחים לצוות החינוכי](#)
- [لعمل في رياض الأطفال الخطوط الموجهة للطاقتم التربوي](#)
- [וזוהי רק ההתחלה - תחילת שנת לימודים בגן הילדים](#)

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

יעד גני 3: קידום הילדים לשליטה בכלל תחומי הדעת בתכניות הלימודים

תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגננת)

- * רואה בהשכלה ערך, רחב אופקים ובעל בסיס ידע בתחומי הדעת הנלמדים ובמושגי יסוד תרבותיים והיסטוריים
- * מטפח סביבה לימודית דינמית, מאתגרת אינטלקטואלית ומסקרנת תוך שילוב טכנולוגיות מתקדמות
- * מומחה בתחום הדעת ובפדגוגיה גנרית ומחויב להתפתחותו המקצועית המתמקדת בשיפור תהליכי הוראה אפקטיביים

משימות מומלצות (ברמת הגננת)

1. לערוך היכרות מעמיקה עם תכניות הלימודים לגן הילדים ולעסוק בכל תחומי הדעת על פי אשכולות הליבה: מתמטיקה, מדעים, טכנולוגיה, חינוך גופני, אמנות, מוסיקה, מדיה דיגיטלית
2. להשתתף בפעילויות מגוונות בגן ומחוצה לו, ביניהן: לבקר במוזיאון; להשתתף בקונצרט; לצפות בהצגה (כולל פעילות הכנה בגן לקראת כל פעילות ועיבוד החוויה בעקבותיה)
3. לשלב בין תחומי הדעת ולקיים פעולות העשרה במגוון אירועים במהלך השנה
4. ליצור הזדמנויות לביטוי אישי וקבוצתי של ילדי הגן במגוון אמצעים המשלבים את החושים השונים, הקוגניציה והרגשות

חינוך מיוחד

5. לפעול בהלימה מירבית לתכניות הגיל הרך בחינוך הרגיל, תוך ביצוע התאמות, שינויים וחלופות
6. לשלב בתכנית הגנית נושאים רלוונטיים מתחומי איכות החיים לקידום תפקוד עצמאי ואוטונומי בחיי היומיום
7. לקיים את תהליכי ההוראה וההערכה בגן החינוך המיוחד ברוח הגישה האקולוגית, בחיבור לחיי היומיום

תפוקות

- פעילויות שוטפות בסדר היום של הגן בכל תחומי הדעת, אינטגרציה של התחומים במגוון אמצעים חווייתיים המאפשרים התנסות פעילה של הילדים
- פעילויות המאפשרות ביטוי אישי וקבוצתי בשגרת הגן
- פעילות חוץ גנית לפחות אחת לשנה

חינוך מיוחד

- כל הגננות לילדים עם צרכים מיוחדים יכירו את תכניות הלימודים, יבנו תכניות מותאמות וייקחו חלק בפיתוח מקצועי

המשך // יעד גני 3:

קידום הילדים לשליטה בכלל תחומי הדעת בתכניות הלימודים

חומרים וכלים

[עשייה חינוכית בגן הילדים - קווים מנחים לצוות החינוכי](#)

[الخطوطالموجهةللطاقمالتربوي](#)

[תכניות לימודים לחינוך הקדם יסודי](#)

[قائمة المناهجالتعليمماقبلالابتدائي](#)

חינוך מיוחד

מסמך תכנון לימודים לילדים עם צרכים מיוחדים - הנחיות לבניית תכניות ברצף המישורים: ארצי, בית ספרי, כיתתי, גני ואישי

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

יעד גני 4: פיתוח חשיבה מתמטית ומיצוי הפוטנציאל של כל הילדים

תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגננת)

- * מטפח סביבה לימודית דינמית, מאתגרת אינטלקטואלית ומסקרנת תוך שילוב טכנולוגיות מתקדמות
- * משלב מגוון מרחבי למידה פיסיים ווירטואליים המאפשרים למידה משמעותית
- * מאמין ביכולותיהם של תלמידיו ולוקח אחריות אישית לקידום כפרטים וכקבוצה תוך קיום קשר משמעותי ודיאלוג מתמיד עם הילדים

משימות מומלצות (ברמת הגננת)

1. להשתמש באמצעים מגוונים, כגון: שירים ומשחקים בגן ובחצר לקידום חשיבה מתמטית
2. להשתמש במושגים מתמטיים בחיי היום יום בגן, כגון: בעת עריכת שולחן אוכל, חלוקת חפצים, מניה וספירה
3. לבנות ארגז כלים המכיל עזרי למידה

תפוקות

- תכנית עבודה הכוללת התנסויות, פעילויות ומרחבים בתוך הגן המשלבים מושגים מתמטיים
- ארגון סביבה חינוכית המפתחת חשיבה מתמטית בחיי היום יום
- קיום ארגז כלים המכיל עזרי למידה

חומרים וכלים

תכנית לימודים

- מתמטיקה - תכנית לימודים לגן הילדים בחינוך הממלכתי והממלכתי דתי

- الرياضيات - منهج تعليمي رياضيا لأطفال الفيا للتعليم الرسمي

מדריכים לגננת

• טיפוח חשיבה חשבונית בגיל הרך

• رعاية التفكير الحسابي لمرحلة الطفولة المبكرة - مرشد للمربين

המשך // יעד גני 4:

פיתוח חשיבה מתמטית ומיצוי הפוטנציאל של כל הילדים

- [האתר לחינוך קדם יסודי - מדע וטכנולוגיה](#)
- [גן-net&בסטאנט < עץ הנושאים - مجالات التعلّم > מתמטיקה - رياضيات](#)
- [מרכז דע-גן](#)
- [סרטונים באתר גן-net](#)
- [סרטונים באתר גן-net&בסטאנט](#)
- [סרטי פעילות מגנים ושיחות מומחים](#)
- [حوارات مع المختصين في رياض الأطفال، وأفلام عن الفعاليات في الرّوضات والبساتين](#)

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

יעד גני 5: קידום שפת אם כבסיס לכלל תחומי הדעת

תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגננת)

- * מתנסה בכלל תפקודי הלמידה המותאמים למאה ה-21 ומציג שיפור משמעותי בשלושה מהם לפחות
- * מממש כישוריו והישגיו הלימודיים והחברתיים בצורה מיטבית
- * מטפח סביבה לימודית דינמית, מאתגרת אינטלקטואלית ומסקרנת תוך שילוב טכנולוגיות מתקדמות

משימות מומלצות (ברמת הגננת)

1. לפעול על פי תכנית הלימודים "תשתית לקראת קריאת וכתובה" / "البنية الأساسية للقراءة والكتابة في اللغة العربية كلغة أم: منهج تعليمي لرياض الأطفال الرسمية" ולהציע מגוון פעילויות בשפה העברית או הערבית לאורך השנה במהלך יום הלימודים
2. לציין את "יום הלשון העברית" ולקיים פעילויות בנושא שפה - עברית או ערבית לאורך השנה
3. לפעול על-פי התכנית "מילת היום בגן" וללמד פתגם אחד רלוונטי לחיי הגן (לפחות פתגם אחד בחודש)
4. לקיים שיח ולהכיר יוצרים כדי לעודד את אהבת הספר. לתאר אירועים וחוויות כחלק משגרת היום בגן
5. לשלב אביזרים המכילים אותיות במרכזי המשחק הסוציו-דרמטי (עיתונים, מרשמים, שלטים וכדומה), כולל מדיה דיגיטלית
6. לזמן פעילויות כתיבה פונקציונאלית: להכין ברכות, הזמנות, מתכונים, רשימות וכדומה ולקשר בין אותיות לצליליהן ולמוסכמות הכתב

חינוך מיוחד

7. לבסס את תהליכי ההוראה וההערכה בתחום הכשירות השפתית-תקשורתית על הגישה האקולוגית, תוך שיתוף בין הגננת וקלינאית התקשורת
8. להשתמש בתרחיש כמסגרת התערבות מתוכננת או מזדמנת
9. להעצים השימוש בספריית "פיגימה" לדוברי עברית ובספריית "אל-פונוס" לדוברי ערבית בגני חינוך מיוחד

המשך // יעד גני 5:

קידום שפת אם כבסיס לכלל תחומי הדעת

תפוקות

- היכרות עם שלושה ספרים לפחות בכל חודש
- מיפוי התנהגויות שיעידו על קידום השימוש בשפה
- הפעלת סביבת לימודים מגוונת שהילדים פעילים בה לאורך כל שעות היום

חינוך מיוחד

- בכל גן יתקיימו מגנונים לעבודה משותפת של צוות הגן עם קלינאיות תקשורת
- בכל גן יוצגו ויילמדו 5-10 ספרים לפחות כחלק מטיפוח אהבת הספר

חומרים וכלים

תכנית הלימודים "תשתית לקראת קריאה וכתיבה"

البنية الأساسية للقراءة والكتابة في اللغة العربية كإعداد: مناهج تعليميلرياضا لأطفالالاسمىة

בואו נדבר על זה - עשייה חנוכית בשפה העברית בגן הילדים

חוברת "יום הלשון העברית בגן הילדים"

תכניות לעידוד קריאה ואהבת הספר:

- מילת היום בגן

- מצעד הספרים על שם מרים רות

- ספריית הפיג'מה

חינוך מיוחד

- אתר אגף א' חינוך מיוחד - חינוך לשוני: קישורים לתכניות הלימודים הרגילות, חומרים, הנחיות ומדריך ליישום ולהערכה של תכניות הלימודים בחינוך המיוחד
- כלי מיפוי בתחום הכשירות התקשורתית - ברשות קלינאיות התקשורת
- חוברת: תקשורת ושפה בגיל הרך - התרחיש כמודל להתערבות חינוכית, משרד החינוך, ת"ל, תשס"ט

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות**יעד גני 6: טיפוח יצירתיות ודרכי הבעה באמצעות חינוך לאמנות****תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגנות)**

- * מתנסה בכלל תפקודי הלמידה המותאמים למאה ה-21 ומציג שיפור משמעותי בשלושה מהם לפחות
- * רואה בהשכלה ערך, רחב אופקים ובעל בסיס ידע בתחומי הדעת הנלמדים ובמושגי יסוד תרבותיים והיסטוריים
- * מאמין ביכולותיהם של תלמידיו ולוקח אחריות אישית לקידומם כפרטים וכקבוצה תוך קיום קשר משמעותי ודיאלוג מתמיד עם הילדים

משימות מומלצות (ברמת הגנות)

1. לשלב שילוב אינטגרטיבי את האמנות בחיי היום יום של גן הילדים
2. להגיש מגוון חומרים קבוע להבעה וליצירה במוקדים קבועים ומשתנים בגן
3. להקים ולהפעיל סדנה פתוחה להבעה וליצירה בחומרים בדגש סביבתי ויצירתי
4. להקים ולהפעיל גלריה להצגת יצירות אמנות (מתחלפות) לשם התבוננות, דיאלוג והשראה בעקבות ההתבוננות
5. לערוך ביקור חווייתי ללמידה משמעותית במוסדות תרבות, כגון: מוזיאון, גלריה ותערוכת חוצות
6. להשתתף בתכניות ארציות של הקדם יסודי כגון: "המוזה באה לגן", "גני ילדים שוחרי מוזיאון", "מבקרים בכנסת ישראל", "מתחברים לכנסת"

חינוך מיוחד

7. להבחין בין שיעורי אמנות לבין טיפולים באמנות מבחינת צוות, לומדים, זמנים ותכנים, תוך איתור ממשקים מקדמים

תפוקות

- שילוב האמנות בפעילות הגן השונות
- קיומם של מוקדי יצירה קבועים בגן
- קיומה של סדנה פתוחה
- חשיפת הילדים ליצירות אמנות במגוון דרכים וגם בגלריה תוך קיום דיאלוג בקבוצה קטנה
- ביקור במוסדות תרבות
- השתתפות בפעילויות וביצירה וקבלת ארגז כלים ליישום

המשך // יעד גני 6:

טיפוח יצירתיות ודרכי הבעה באמצעות חינוך לאמנות

חומרים וכלים

תכניות ארציות של האגף לחינוך הקדם יסודי

- "המוזה באה לגן" – הדרכה תוך גנית
- "גני ילדים שוחרי מוזיאון" – הדרכה חוץ גנית בתוך מוזיאונים
- "ילדי הגן מבקרים בכנסת ישראל" – הדרכה בכנסת ישראל
- "מתחברים לכנסת ישראל" – הדרכה תוך גנית

<http://ganenet.cet.ac.il/ItemList.aspx?SubjectID=756dd4a6-d519-4aaf-add2-796f4f9daea2#none>
(אמנויות – אמנות דפים 1-2) קישור לאתר גן-נט

קישור ישיר לסרטונים:

- חינוך לאמנות בגיל הרך (נא להקליק)
- הגשת חומרים קבועה (נא להקליק)
- סדנה להבעה וליצירה בחומרים (נא להקליק)
- השפעת החינוך לאמנות על גן הילדים (נא להקליק)
- "תכנית המוזה באה לגן" – דיאלוג מול יצירות אמנות (נא להקליק)
- דיאלוג מול יצירת אמנות בקבוצה קטנה בגלריה הפעילה והמפעילה בגן (נא להקליק)
- "תכנית ילדי הגן מבקרים בכנסת ישראל"
- "תכנית גני ילדים שוחרי מוזיאון"

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות**יעד גני 7: שילוב מדיה דיגיטלית בעשייה החינוכית בגן הילדים****תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד הגונת)**

- * מתנסה בכלל תפקודי הלמידה המותאמים למאה ה-21 ומציג שיפור משמעותי בשלושה מהם לפחות
- * משלב מגוון מרחבי למידה פיסיים ווירטואליים המאפשרים למידה משמעותית
- * מממש כישוריו והישגיו הלימודיים והחברתיים בצורה מיטבית

משימות מומלצות (ברמת הגונת)

1. להשתמש במדיה דיגיטלית על מנת לקרב את הרחוק – מראות, אנשים, תובנות
2. לאפשר לילדים להשתמש במדיה הדיגיטלית להבעה ויצירה – ציור, צילום והקלטה
3. להנגיש מידע דיגיטלי (תצלומים, סרטים, הקלטות) מקורי של קהילת הגן לחוויה חוזרת, לשכלול רעיונות
4. לאפשר לילד בחירה ושילוב כלי מדיה דיגיטלית בחקר, במשחק וביצירה
5. להשתמש באינטרנט באופן מושכל לקידום תהליכים חינוכיים

תפוקות

- קיום מרחב לביטוי אישי של הילד באמצעים דיגיטליים
- ארגון כלי מדיה דיגיטלית בסביבה החינוכית לקידום אינטראקציות שיח וקשר עין
- שימוש במידע מקורי של ילדי הגן כחומר גלם לתהליכי הוראה ולמידה
- חשיפה לאוריינות דיגיטלית – שפת הצלמיות ושפת התכנות

חומרים וכלים

- [הנחות יסוד בשילוב מדיה דיגיטלית בגן הילדים – האגף לחינוך קדם יסודי](#)
- [עקרונות לשילוב מדיה דיגיטלית בגן הילדים – האגף לחינוך קדם יסודי](#)
- [דרכי למידה של ילדים בסביבה של מדיה דיגיטלית בגן הילדים – האגף לחינוך קדם יסודי](#)
- [אינטרנט בגן – האגף לחינוך קדם יסודי](#)
- [מדיה דיגיטלית באתר גן-נט](#)

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות**יעד גני 8: קידום החינוך המדעי טכנולוגי****תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגננת)**

- * מטפח סביבה לימודית דינמית, מאתגרת אינטלקטואלית ומסקרנת תוך שילוב טכנולוגיות מתקדמות
- * משלב מגוון מרחבי למידה פיסיים ווירטואליים המאפשרים למידה משמעותית
- * מאמין ביכולותיהם של תלמידיו ולוקח אחריות אישית לקידום כפרטים וכקבוצה תוך קיום קשר משמעותי ודיאלוג מתמיד עם הילדים

משימות מומלצות (ברמת הגננת)

1. לארגן סביבות עם אמצעים מגוונים, כגון: ספרים, כלים להתבוננות ממוקדת ואמצעי תיעוד לקידום תהליכי חקר בגן
2. לעודד שיח פותח ותומך חקר: בעת פעילות בגינה, במהלך טיולים, בזמן עבודה במלאכות יד
3. לנצל מצבי שגרה לפתרון בעיות באמצעות חשיבה טכנולוגית ובחומרים

חינוך מיוחד

4. לזמן מפגש והתנסות עם חומרים ותהליכים בחיבור לחיי היומיום

תפוקות

- תכנית עבודה הכוללת התנסויות, פעילויות ומרחבים בתוך הגן ובחצר המעודדים פעילות חקר עצמאית
- קיום תהליכים של פתרון בעיות באמצעות חומרים בסדנאות
- השתתפות ושותפות של ילדים בתכנון ובבנייה של מרחבי משחק ופעילות

חומרים וכלים

- [תכנית המדעים והטכנולוגיה בגן הילדים](#)
- [סביבות חקר עצמאי בגן הילדים](#)
- [טכנולוגיה והנדסה בחיי היום יום בגן הילדים](#)
- אלדרוקי פיננס, דיאנה טכנולוגיה בגן הילדים: [ילדים בוחרים, מפתחים ובונים מרחבי פעילות בגן](#), עלון דע-גן, 7 עידוד שיח בגן – [דין בתיאוריות של ילדים](#)

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות

יעד גני 9: קידום חינוך סביבתי

תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגנות)

- * מטפח סביבה לימודית דינמית, מאתגרת אינטלקטואלית ומסקרנת תוך שילוב טכנולוגיות מתקדמות
- * מחנך לערכים דמוקרטיים, יהודים והומניסטים ומחזק את הזיקה לארץ, למורשת ולמדינה (בהתאמה למאפייני כל מגזר)
- * מקיים דיאלוג רגשי וערכי פתוח ובונה במרחב הבית ספרי, הקהילתי והחברתי המתבסס על סדירויות תומכות קבועות

משימות מומלצות (ברמת הגנות)

1. ליישם חומרים ותכניות בנושא חינוך סביבתי באמצעים מגוונים
2. לקדם תהליכים בגן ובקהילה להובלת "גן ירוק"
3. לקדם תכניות לחינוך סביבתי בזיקה ליישוב ולסביבתו
4. לעסוק בנושא מגוון ביולוגי וטבע עירוני

חינוך מיוחד

5. לשלב בסדר היום תכניות לטיפול תחושת האחריות של הילד לבטיחותו, לבריאותו ולסביבתו
6. לבחון את הוראת הנושאים בזיקה לעקרונות תכנית "ל"ב 21" תוך קישור לעולמם של הילדים

תפוקות

- השתלבות במסגרת גנים ירוקים
- שימוש בחומרים בחיי היום יום של הגן ובתכנית העבודה
- קיום אחת או יותר מתכניות האגף לחינוך סביבתי

המשך // יעד גני 9:
קידום חינוך סביבתי

חומרים וכלים

[האתר לחינוך קדם יסודי < כישורי חיים > חינוך סביבתי](#)

[הסמכה לגן ירוק](#)

[תרבות צריכה בגן "עשה בעצמך - במו ידינו"](#)

[ילדים משחקים](#)

[בשביל הפרחים - בשבילי הארץ](#)

[עלונים מקוונים](#)

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים, למימוש עצמי ולמצוינות**יעד גני 10: קידום נושא המוסיקה בגן הילדים****תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגנות)**

- * מתנסה בכלל תפקודי הלמידה המותאמים למאה ה-21 ומציג שיפור משמעותי בשלושה מהם לפחות
- * משפר את יכולתו לנהל קשרים בין אישיים, להכיל שונות, לעבוד בקבוצה ולנהוג בכבוד ובנימוס כלפי האחר
- * מממש כישוריו והישגיו הלימודיים והחברתיים בצורה מיטבית

משימות מומלצות (ברמת הגנות)

1. ליישם את התכניות של האגף לחינוך קדם-יסודי
2. לשלב באופן אינטגרטיבי את המוסיקה בחיי היום יום של הגן
3. להאזין למוסיקה מסוגים שונים
4. לערוך ביצוע קולי, כלי, תנועתי, גרפי על ידי הילדים

חינוך מיוחד

5. להכיר את מתווה ההתאמות של תכנית הקדם יסודי במוסיקה לחינוך המיוחד ולקדם את הוראת המוסיקה על פי מתווה זה

תפוקות

- ביצוע קולי, כלי, תנועתי, גרפי בפעילות מונחית ובפעילות עצמאית
- גיוון תהליכי הוראה ולמידה ושילוב אינטגרטיבי של תחום המוסיקה בשגרת העבודה
- קיום הזדמנויות בסדר היום של הגן להאזנה למוסיקה מסוגים שונים
- שימוש בתכניות האגף

המשך // יעד גני 10:
קידום נושא המוסיקה בגן הילדים

חומרים וכלים

[זמר לך לגיל הרך - שירים לכל עת](#)

[זמר לך לגיל הרך - שירי חגים](#)

[זמר לך לגיל הרך - שירי עונות](#)

[זמר לך לגיל הרך - שירים לקטנים ולגדולים](#)

[בואו לגני - פיוטים לגני](#)

[עלון מקוון "החגיגה בגן"](#)

[מוסיקה באתר גני-נט & בוסת-נט אתר לפיתוח מקצועי של הגננות בישראל](#)

מטרה א': קידום למידה משמעותית ואיכותית שתוביל להישגים לימודיים,
למימוש עצמי ולמצוינות

יעד גני 11: קידום החינוך הגופני

תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגננת)

- * מאמין ביכולותיהם של תלמידיו ולוקח אחריות אישית לקידום כפרטים ונקבוצה תוך קיום קשר משמעותי ודיאלוג מתמיד עם הילדים
- * מרגיש משמעותי, משפיע מעורר השראה בקרב תלמידיו ומהווה דוגמה אישית
- * חש שותף לתפיסת הלמידה המשמעותית, שולט ברכיביה ועושה בה שימוש

משימות מומלצות (ברמת הגננת)

1. לארגן את חצר הגן באופן שתאפשר לטפח ולשכלל תנועות ויכולות
2. לארגן ולטפח את המרחבים המעודדים תנועה בגן
3. לעודד פעילות גופנית מונחית וספונטאנית בסדר היום
4. ללמד ריקודים מובנים ומשחקים תנועתיים קבוצתיים כחלק משגרת הגן
5. לשלב את החינוך הגופני בתכנית השנתית וליישם אותו באופן אינטגרטיבי עם תחומי דעת נוספים

חינוך מיוחד

6. להנגיש את מרחבי הגן והחצר ולהתאים את דרכי העבודה לקידום החינוך הגופני בקרב ילדים עם קשיים מוטוריים

תפוקות

- קיום מרחבים מאפשרי תנועה בחצר הגן
- קיום מרחבים לפעילות תנועתית בתוך הגן
- הקדשת 75 דקות לפעילות גופנית
- קיום ריקודים ומשחקי תנועה במהלך היום

חומרים וכלים

1. [תכנית הלימודים בחינוך גופני בעברית](#)
2. [التربية البدنية في سن الطفولة المبكرة](#)
3. [גן-net & בستانט: חינוך גופני](#)
4. [האתר לחינוך קדם יסודי - כישורי חיים - חינוך גופני](#)
5. [מתקנים ואביזרים המתאימים לפעילות גופנית בגיל הרך, נספח 5](#)

מטרה ב': חיזוק החינוך לערכים ציוניים, יהודיים, דמוקרטיים וחברתיים

יעד גני 12: בניית תכנית עבודה לרכישת כישורי חיים ולקידום רווחה נפשית ואקלים חינוכי מיטבי

תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגננת)

- * משפר את יכולתו לנהל קשרים בין אישיים, להכיל שונות, לעבוד בקבוצה ולנהוג בכבוד ובנימוס כלפי האחר
- * בעל תחושת מסוגלות עצמית, יכולת לוויסות התנהגויות ורגשות ופועל מתוך מודעות לנקודות החוזק והתורפה שלו
- * פועל לשיפור האקלים הגני בהיבטים של: קשר בין הצוות החינוכי של הגן לבין הילדים וההורים, תחושת שייכות, תחושת מוגנות ומניעת אלימות.

משימות מומלצות (ברמת הגננת)

1. לזמן מרחבים להתנסויות חברתיות ומשחק בשיתוף פעולה
2. לשלב בסדר היום של הגן פעילויות לוויסות עצמי ולשיתוף פעולה
3. לבסס גישה אמפטית לאחר ולהכלת שונויות
4. לפעול לשיפור האקלים הגני בהיבטים של קשרי צוות חינוכי-ילדים-הורים, תחושת שייכות, תחושת מוגנות, תוך קיום תכניות תומכות
5. לאפשר ביטוי רגשי במגוון דרכים

חינוך מיוחד

6. לזמן מפגש עם נושאים הקשורים לתפקוד עצמאי ואוטונומי כחלק מקידום איכות חיים במגוון סביבות בגן ובסביבתו ותוך חיבור לתחומים נוספים
7. ליישם את חוזר המנכ"ל לקידום אקלים חינוכי מיטבי, תוך התייחסות לפרקים הנוגעים לגן הילדים בפרט ולאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים בכלל
8. למסד את קידום הנושא במערך הארגוני של הגן תוך התמקצעות בנושא מניעה והתמודדות עם התנהגות בלתי מסתגלת של ילדים

המשך // יעד גני 12:

בניית תכנית עבודה לרכישת כישורי חיים ולקידום רווחה נפשית ואקלים חינוכי מיטבי

תפוקות

- קיום פעילויות חברתיות והתנסויות משותפות של ילדים
- קיום פעילויות יזומות של הגננת לרכישת כישורי חיים וקידום האקלים
- קיום קשרים חברתיים בין ילדים המבוססים על יחס הוגן ואמפטי
- קיומם של מרחבים ומגוון דרכים לביטוי רגשי

חינוך מיוחד

- חינוך מיוחד: כל ילד ייקח חלק בתכנית קבוצתית או אישית בתחומי איכות החיים בכל שנה

חומרים וכלים

[חוזר מנכ"ל בנושא אקלים חינוכי מיטבי](#)

[עשייה חינוכית בגן הילדים - קווים מנחים לצוות החינוכי](#)

חינוך מיוחד

מסמכי עקרונות תכנון לימודים לילדים עם צרכים מיוחדים

תכנית "ל"ב 21" - לקראת בגרות לחינוך המיוחד, תשנ"ט (התכנית יועדה במקורה לגילאי 16-21, אך יישומה המיטבי מחייב התייחסות החל מהגיל הרך)

חוזר מנכ"ל בנושא אקלים חינוכי מיטבי (כולל פרק ה' המתייחס לחינוך המיוחד)

מטרה ב': חיזוק החינוך לערכים ציוניים, יהודיים, דמוקרטיים וחברתיים

יעד גני 13: ניהול תקשורת ושותפות עם הורי הילדים

תוצאה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגנות)

- * מקיים קשר עם הקהילה ומסגרות החינוך הבלתי פורמלי ליצירת ראייה הוליסטית ורצף חינוכי
- * מקיים דיאלוג רגשי וערכי פתוח במרחב הגני והקהילתי, המתבסס על סדירויות תומכות קבועות
- * מקדם מעודד ומאפשר מעורבות של ילדים צוותים חינוכיים והורים כך שיוכלו לקחת חלק משמעותי בתכנון מימוש יעדיו ומשימותיו.

משימות מומלצות (ברמת הגנות)

1. לקיים מפגשים ואספות הורים, חגיגות ואירועים בשיתוף ההורים
2. לייזע את ההורים ולשתפם בחיי היום יום של הגן ובהתפתחות ילדיהם
3. לעודד יוזמות הורים לשותפות הרלוונטית לילדים ולתכנית השנתית

חינוך מיוחד

1. לקדם קיום הנהגת הורים או ועד הורים בגני חינוך מיוחד המעורב בתכנון ובעשייה הכלל גנית, לצד מעורבות ההורים בתכנית האישית
2. לעודד הורים לילדים עם צרכים מיוחדים המשולבים בגן הרגיל, לקחת חלק בפעילות ועד ההורים של הגן

תפוקות

- קיום שני אירועים וחגיגות בשיתוף ההורים
- קיום שני מפגשים פרטניים (בשנה) עם הורי כל ילד וילדה
- קיום יוזמות של הורים לפעילויות בגן
- לקיים תקשורת זמינה וישירה עם הורים במהלך השנה על פי צרכים

חינוך מיוחד

- חינוך מיוחד: קיום תהליכים להקמת ועד הורים ולהפעלתו בכל גן לחינוך מיוחד

חומרים וכלים

[עלון גן מספר 2 קידום הקשר עם ההורים](#)

[עשייה חינוכית בגן הילדים – קווים מנחים לצוות החינוכי](#)

מטרה ב': חיזוק החינוך לערכים ציוניים, יהודיים, דמוקרטיים וחברתיים

יעד גני 14: קידום סובלנות וכבוד לתרבויות שונות

תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגנות)

- * בעל יכולת שיפוט מוסרי ותפיסה ערכית-אזרחית פעילה ומגובשת המחוברת לארץ, למורשת, למדינה יהודית ודמוקרטית והמתבססת על מחויבות לערכי מגילת העצמאות (גיבוש זהות עצמית המבוססת על מאפייני כל מגזר)
- * מקיים קשר עם הקהילה ומסגרות החינוך הבלתי פורמלי ליצירת ראייה הוליסטית ורצף חינוכי
- * משפר את יכולתו לנהל קשרים בין אישיים, להכיל שונות, לעבוד בקבוצה ולנהוג בכבוד ובנימוס כלפי האחר

משימות מומלצות (ברמת הגנות)

1. להכיר תרבויות בקהילת גן הילדים (נימוסים, מנהגים, חגים, שירים וכדומה)
2. לשלב ולהטמיע פעילויות המקדמות רב תרבותיות, כמו: קריאת סיפורים מארצות שונות, מוסיקה מגוונת, שירים בשפות, בובות בצבעים שונים
3. לשמר את תרבויות המוצא ושפות האם כמשאב המעצים את הפרט ואת החברה (שירים בשפות)
4. לבסס תהליכים חברתיים בפעילויות סביב ספר, יצירה מוסיקה המושתתים על סובלנות לאחר
5. שיתוף ההורים בפעילויות רב תרבותיות בגן

חינוך מיוחד

6. לקיים מפגשים של ילדים מהחינוך המיוחד ומהחינוך הרגיל תוך תרומה הדדית

תפוקות

- שילוב תכנים ופעילויות העוסקות בפיתוח הכשירות התרבותית של כל באי הגן בתכנית העבודה
- חשיפה לשונות תרבותית מגוונת בגן ובקהילה לאורך השנה על פי לוח השנה בחגים ובאירועים
- קיום פעילויות משותפות עם הורים בנושא

חומרים וכלים:

קיום פעילויות משותפות עם הורים בנושא

חינוך מיוחד

אתר ייעודי של תכניות הטלוויזיה החינוכית בנושאי "האחר הוא אני" על פי שכבות גיל
אתר אגף א' חינוך מיוחד - "האחר הוא אני" - הצעות להפעלות בקרב צוותים וילדים

מטרה ב': חיזוק החינוך לערכים ציוניים, יהודיים, דמוקרטיים וחברתיים

יעד גני 15: התנסות בפעילויות המשלבות ערכים חברתיים דמוקרטיים וערכי מורשת ייחודיים

תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגננת)

1. מכיר ערכי מורשת, חגים ומועדים מקיים דיאלוג ערכי וחברתי במהלך פעילות חופשית ומובנית
2. מכיר בחשיבות תהליכים דמוקרטיים לקבלת החלטות
3. נוטל אחריות על פעילותו ומתנסה באחריות קבוצתית

משימות מומלצות (ברמת הגננת)

1. לקיים פעולות שגרה שיאפשרו בחירה, שותפות ולקיחת אחריות של כל באי הגן
2. לקיים תהליכים חינוכיים לבניית זהות אישית וקולקטיבית
3. לציין ולחגוג חגים וימים מוגדרים לציין על פי לוח השנה
4. לבטא בדוגמה אישית את עולם הערכים הפנימי של הגננת
5. לקיים שיח חברתי ערכי מזדמן ויזום
6. לפעול לקידום מעורבות חברתית בין הילדים ובקהילה

חינוך מיוחד

7. לאתר מוקדי חוזק היכולים לבוא לידי ביטוי בפעילויות הקשורות לקידום מעורבות חברתית בין הילדים ובקהילה

תפוקות

- קיום פעולות המעידות על מעורבות, שותפות ולקיחת אחריות בשגרת הגן
- קיום פעולות יזומות לציין חגים ומועדים על פי לוח השנה
- קיום שיח חברתי ערכי מזדמן ויזום בשגרת החיים של הגן
- הקניית היכרות עם שירים וסיפורים בנושאי חברה ומורשת

חומרים וכלים

מילת היום בגן

בואו נדבר על זה - עשייה חפזית בשפה העברית בגן הילדים

בואו נחשוב על זה - מדריך לטיפול תהליכים קוגניטיביים בגן הילדים ולקידום ילדים עם קשיים התפתחותיים על ילדים רגשות וחברים - טיפוח התנהגות חברתית של ילדים והתמודדות עם קשיי התנהגות לקראת חינוך מיטבי - הצעות לגננות על בסיס ידע מחקרי

נحو תרבייה أفضل في رياض الأطفال - مقترحات للمربيين بالاعتماد على معرفة بحثية

מטרה ג' - קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל לכלל האוכלוסיות בישראל

יעד גני 16: קיום קשר מעמיק עם כל ילד, איתור והענקת מענה מקצועי ודיפרנציאלי לילדים

תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הילד והגננת)

- * ממש כישוריו והישגיו הלימודיים והחברתיים בצורה מיטבית
- * מעניק מענה דיפרנציאלי ומיטבי לכל תלמיד על פי צרכיו ומקדם שוויון הזדמנויות תוך קיום תהליכי איתור, טיפול ומתן מענה לילדים על כל הרצף ההתנהגותי והלימודי

משימות מומלצות (ברמת הגננת)

1. להכיר באופן מעמיק כל אחד מהילדים: את נטיותיו, את העדפותיו האישיות, את חוזקותיו ואת קשייו
2. ליצור קשר הדדי עם הורי הילדים לצורך עדכון ומעקב
3. לתכנן מענים דיפרנציאליים מבוססי תצפיות לצורכי הילדים בתחומי ההתפתחות השונים ובתפקודי הלומד
4. להפנות ילדים הזקוקים לאבחון מעמיק לגורמים מקצועיים בתחומי ההתפתחות

חינוך מיוחד

5. לפעול תוך התייחסות מכבדת לגילו הכרונולוגי של הילד בתהליכי הלמידה, בפעילויות שונות ובתקשורת שוטפת
6. להתאים תכנים, כלי ההערכה חומרים ועזרים לרמת התפקוד של הילד
7. להנגיש את השירות החינוכי לתלמיד בהתאם לתקנות הנגישות בהקשר לטכנולוגיה מסייעת

תפוקות

- ליקוט תוצרי פעילות של הילדים לצורך מעקב
- קיום התנסויות מגוונות בתחומי הדעת השונים ובתחומים רגשיים, חברתיים, קוגניטיביים ומוטוריים בהתאם ליכולת הילדים, לעניין ולרלוונטיות
- קיום מענים אישיים מותאמים לצורכי ילדי הגן
- חינוך מיוחד: בגנים המונגשים טכנולוגית יתקיימו תהליכי פיתוח מקצועי מותאמים ויתבצע שימוש סדיר ומושכל בצידוד המונגש

חומרים וכלים

- עשייה חינוכית בגן הילדים - קווים מנחים לצוות החינוכי
- [לعمل في رياض الأطفال الخطوط الموجهة للطاقت التربوي](#)
- ייעוץ לגיל הרך, שפ"ח, תכנית מעגן
- מבטים: מסתכלים בסביבה טבעית על ילדים
- [إطلاات - نشاهد الأطفال في بيئتهم الطبيعية](#)
- חינוך מיוחד: אתר האגף - טכנולוגיה מסייעת

מטרה ד' - קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיבית במערכת החינוך

יעד גני 17: גיבוש ובניית אשכולות הגנים כקהילות מתפתחות

תוצאה שהיעד מקדם (ברמת הגנות והצוות המורחב של הגן)

- * חדור תחושת סיפוק ושייכות חברתית ואקדמית לאשכול, רואה בו מקום משמעותי לחייו, הנותן מענה הוליסטי ומותאם לצרכיו המגוונים
- * מגביר תחושת מסוגלות בקרב צוות החינוך בעזרת תרבות ארגונית מתאימה, מתן אמון ושיתופו בתהליכים החינוכיים
- * מקיים דיאלוג רגשי וערכי פתוח במרחב הגני והאשכולי, המתבסס על סדירויות תומכות קבועות

משימות מומלצות (ברמת הגנות)

1. לקיים שותפות פעילה להתפתחות קבוצה של גני האשכול במרחב הגיאוגרפי
2. ליטול חלק בסדירויות לחיזוק תהליכי עבודה ויצירה משותפים של צוות הגנות באשכול ומול הגנות המובילה
3. לתרום ליצירת אקלים מיטבי המזמן ומקדם: אווירה של ביטחון, מוגנות ואוטונומיה לכל אחת מהגנות השותפות באשכול הגיאוגרפי ושל הקבוצה כולה
4. לזהות הזדמנויות וליצור שותפויות בקהילה לקידום ולהרחבת מגוון פעילויות העשרה בגני הילדים תוך איגום משאבים

תפוקות

- השתתפות במפגשים של גנות האשכול
- היענות לסדירויות של צוות האשכול
- שביעות רצון של גנות האשכול
- קיום שותפויות בקהילה ואיגום משאבים

מטרה ד' - קידום תרבות ניהולית-ארגונית ואפקטיבית במערכת החינוך

יעד גני 18: טיפוח ושיפור המסוגלות הקבוצתית של צוות הגן להובלת תהליכים חינוכיים

תוצאה רצויה שהיעד מקדם (ברמת הגנות והצוות המורחב של הגן)

- * חדור תחושת סיפוק ושייכות חברתית למסגרת הגן, רואה בו מקום משמעותי לחייו, הנותן מענה הוליסטי ומותאם לצרכיו המגוונים
- * מצמיח מנהיגות, מסוגלות ושיפור מתמיד בקרב צוות החינוך בעזרת תרבות ארגונית מתאימה, מתן אמון במורים ושיתופם בהחלטות המרכזיות
- * מקיים דיאלוג רגשי וערכי פתוח במרחב הגני, המתבסס על סדירויות תומכות קבועות

משימות מומלצות (ברמת הגנות)

1. להוביל שותפות פעילה של כל צוות הגן בתהליכים החינוכיים
2. לבנות מפגשי צוות וסדירויות לחיזוק תהליכי עבודה ויצירה משותפים של צוות הגנות
3. לתרום ליצירת אקלים מיטבי המזמן ומקדם: אווירה של ביטחון, מוגנות ואוטונומיה לכל אחת מחברות הצוות
4. להגדיר תפקידים ומשימות בחיי היום יום של הגן

תפוקות

- קיום שותפות בין כל צוות הגן
- קיום תאריכים וסדירויות למפגשי צוות
- שביעות רצון של צוות הגן
- קיום הגדרת תפקידים ומשימות בגן

פרק ג'

משימות שגרה, תכניות והנחיות

1. היערכות הגן לחירום**מהות המשימה ותיאורה**

- עדכון מודול ביטחון במבסנ"ט/טיק הביטחון המוסדי עד 30 בספטמבר.
הכנת ותרגול סגלי ההוראה ותלמידי בית הספר להתנהגות בכל אחד ממצבי החירום כמפורט:
- ✓ עדכון תכנית "הכי מוגן שיש" ותרגול ירי טילים - עד 15 בספטמבר.
 - ✓ עדכון תכנית המילוט "הכי בטוח שטח פתוח" ותרגול רעידת אדמה/שריפה - עד 30 בספטמבר.
 - ✓ תרגיל התגוננות מפני אירוע חומרים מסוכנים בין החודשים אוק' - נובמבר
 - ✓ הכנות וביצוע תרגיל התגוננות מוס"ח ארצי - י"ח בשבט תשע"ז, 14 בפברואר 2017
 - ✓ השתתפות בתרגיל התגוננות במסגרת תרגיל החירום הלאומי - בין החודשים מאי- יוני 2017.

יישום תכנית החינוך לחירום הרב גילית ע"פ הנחיות מינהל פדגוגי :

- ✓ שכבות ב, ג: בניית יסודות - מהו חירום ומהן הסכנות.
- ✓ שכבות ה, ז: הרחבת הידע - דרכי ההתמודדות.
- ✓ שכבות ט, י': בנייה כאזרח פעיל בקהילה - התנדבות, חילוץ קל באירוע הרס

צוות לחירום בית ספרי (צל"ח):

הקמה ועדכון צוות החירום הבית ספרי עד 30 בספטמבר ע"פ הנחיות אגף הביטחון ושפ"י תרגול צל"ח במסגרת תרגיל מוס"ח ארצי, י"ח בשבט תשע"ז, 14 בפברואר 2017 תרגול למידה מקוונת מרחוק במסגרת תרגיל מוס"ח ארצי במהלך חודש פברואר 2017 ע"פ תכנית מנהל תקשוב. כלל החומר הנ"ל מרוכז עבורכם ומופיע ע"פ סדר הסעיפים שלעיל:

קטלוג חינוכי - ביטחון וחירום

<http://ecat.education.gov.il/%D7%91%D7%99%D7%98%D7%97%D7%95%D7%9F-%D7%91%D7%98%D7%99%D7%97%D7%95%D7%AA-%D7%95%D7%A9%D7%A2%D7%97>

חינוך מיוחד - משימות שגרה

1. תכנית לימודים גנית בגני ילדים לחינוך מיוחד

מהות ותיאור המשימה

- גיבוש תכנית לימודים שנתית (תלג"ן) המשלבת בין תכניות הלימודים בתחומי הליבה של החינוך הקדם יסודי לבין נושאי לימוד שונים לאורך השנה, לצד תחומי הטיפול ומוקדי הפעילות החברתית.
- התייחסות לארגון סדר היום בגן לאורך שבוע הלימודים במהלך שנת לימודים אחת, בהתייחס לגן כולו ולקבוצות משנה ויחידים בתוכו.
- התלג"ן ייבחן מדי שנה לצורך עדכון.

חומרים וכלים

להרחבה: אתר אגף א' חינוך מיוחד - [מסמך תכנון לימודים לילדים עם צרכים מיוחדים; הנחיות לתכנון פדגוגי לילדים עם צרכים מיוחדים - תכניות ברצף המישורים: ארצי, בית ספרי, כיתתי, גני ואישי.](#)
אתר האגף לחינוך קדם יסודי - [תכניות לימודים ומסמכי הנחייה; תכנית מסגרת לגני הילדים;](#)
[כלי הערכה: "מבטים".](#)

2. תכניות אישיות לילדים ברצף שירותי החינוך המיוחד בגיל הרך

מהות ותיאור המשימה

- גיבוש תכנית אישית לכל ילד עם צרכים מיוחדים שנמצא זכאי לשירותי חינוך מיוחד בהתאם להחלטת ועדה מתוקף חוק החינוך המיוחד - ועדת שילוב או ועדת השמה.
- התכנית תיבנה על ידי צוות רב-מקצועי בהובלת מנהלת הגן, תתבסס על פרופיל תפקודי ותתמקד במספר קטן של יעדים ייחודיים לילד במגוון תחומים.
- התכנית תכלול מטרות ויעדים וכן דרכים ליישום ולהערכה על ידי כלל הצוות העובד עם הילד בגן.

חומרים וכלים

מאגר חוזרי מנכ"ל בתוך אתר משרד החינוך: תכנית חינוכית יחידנית (תח"י) - [חוזר מנכ"ל ס"ח/3\(ד\)](#); תכנית לימודים אישית (תל"א) - [חוזר מנכ"ל נ"ח/7](#)
[תכנית חינוכית אישית \(תח"א\) - חוק חינוך חנם לילדים חולים](#)
אתר אגף א' חינוך מיוחד: [מסמך תכנון לימודים לילדים עם צרכים מיוחדים; הנחיות לתכנון פדגוגי לילדים עם צרכים מיוחדים - תכניות ברצף המישורים: ארצי, בית ספרי, כיתתי, גני ואישי.](#)